

Rapport

Uppdateringen av skolnätsutredningen från 2021

Bakgrund

Fullmäktige godkände på sitt möte i juni 2024 ett balanseringsprogram 2024–2027. Utgångspunkten var att balanseringsprogrammet ska ligga som grund för det förändringsarbete som budgeten 2025 och planeåren 2026–2027 förutsätter.

Under rubriken åtgärder som påverkar stadens servicenivå sägs att skolnätsutredningen från 2021 granskas på nytt till den del utredningen gäller sammanslagningen av Sunnanbergs skola och Skräbböle skola.

Skolnätsutredningen som gjordes 2021 består av två delar. Del A gjordes av företaget Vertikal Oy och är en granskning av den grundläggande utbildningen i Pargas stad 2020. Granskningen innehåller genomgång av elevprognoser, timresurs, utbildningskostnader, utrymmen, skolresor m.m. Del B som gjordes av stadens tjänstemän innehåller framtidsutsikter och genomgång av resursering och skolnätsstruktur.

Vad gäller skolnätet lades fram fyra olika alternativ för Pargas kommunområdes del:

- Alternativ 0: nuvarande skolnät består
- Alternativ 1: Malms skola, Skräbböle skola och Kirjala skola fortsätter som separata skolor. Sunnanbergs skola dras in och eleverna omplaceras till Malms skola.
- Alternativ 2: Malms skola, Skräbböle skola och Kirjala skola fortsätter som separata skolor. Sunnanbergs skola dras in och eleverna omplaceras till Skräbböle skola.
- Alternativ 3: Malms skola, Skräbböle skola och Kirjala skola fortsätter som separata skolor. Sunnanbergs skola dras in och eleverna omplaceras till Malms skola och Skräbböle skola.

Fullmäktige beslöt 20.6.2022 att skolnätet består och att utredningen inte föranleder åtgärder. Efter det har skolans framtid inte aktivt diskuterats, fränsett diskussionen som vidtog i och med balanseringsarbetsgruppens arbete.

Stadens ekonomi är fortsatt mycket ansträngd och budgetförslaget 2025 utgår från ett underskott på ca 1,6 miljoner €. De kommande årens finansiering kommer att vara mycket utmanande och oklar på grund av statsandelsreformen. Stadens externa hyresinkomster från de fastigheter som välfärdsområdet använder kommer från och med 2026 att minska avsevärt.

Nämnden för fostran och utbildnings förslag till budget för 2025 överskred den givna budgetramen med 0,4 %, ca 130 000 €. Budgeten 2025 för enheten svenskspråkig utbildning godkändes av nämnden för fostran och utbildning 2.10.2024. Stadsfullmäktige fastställde budgeten 2025 slutligt på mötet 11.11.2024. Budgeten utgår från att Sunnanbergs skola verkar åtminstone hela budgetåret 2025.

Utredningen utgår därmed från en indragning av Sunnanbergs skola tidigast i augusti 2026.

Politisk behandling

Nämnden för fostran och utbildnings svenskspråkiga sektion har behandlat frågan om Sunnanbergs skolas framtid under mötena 24.10.2024 och 11.12.2024.

Nämnden för fostran och utbildning har tagit del av läget med utredningsarbetet under hösten och på sina möten 21.1.2025 och 13.3.2025.

Enligt Förvaltningsstadgan för Pargas stad § 28 är det fullmäktige som fattar beslut om nedläggning av skolor och daghem.

Informations- och diskussionstillfällen med vårdnadshavare

31.10.2024 hölls ett möte i skolan för vårdnadshavarna i Sunnanbergs skola. Ett tiotal föräldrar deltog. I mötet deltog också ordförande för nämnden för fostran och utbildning och svenskspråkiga sektionens ordförande samt skolans personal och utbildningschefen.

Under mötet framfördes olika åsikter om skolans framtid. De flesta av dem som uttalade sig gav uttryck för en förståelse för att skolan blir för liten och att en stängning kan bli aktuell. Frågan om den blivande närskolan vid en stängning väckte den livligaste diskussionen. De som på mötet uttalade sig, talade för att Malms skola behöver bli elevernas nya närskola om ett beslut om stängning fattas.

Man beslöt att nytt möte med vårdnadshavarna ska hållas i början av vårterminen och till det mötet inbjuds också en representant för församlingen för att diskutera framför allt samarbetet kring fastigheten. Det öppna informations- och diskussionsmötet hölls 22.1.2025. Igen deltog ett tiotal vårdnadshavare, nämnden och sektionens ordförande, skolans personal, utbildningschefen samt två tjänstemän från församlingen. På mötet presenterades uppdaterade elevprognoser och ekonomiska kalkyler. Efter mötet har vårdnadshavarna via Hem och skola föreningen inbjudits att medverka i konsekvensbedömningen. Föreningen har inte hörsammat inbjudan.

Enkät till vårdnadshavare

På mötet med vårdnadshavarna 31.10.2024 beslöts att göra en enkät som främst berör frågan om kommande närskolan, i det fall att beslut om stängning av Sunnanbergs skola fattas. Enkäten genomfördes i november 2024 i samarbete mellan staden och hem- och skolföreningen. Av 33 svar förespråkade 31 att Malms skola i så fall blir den nya närskolan. Orsaken uppgavs i de flesta svar vara logistisk. Skräbböle skola upplevs ligga avsidet och i fel geografisk riktning. Endast två svarande talade för Skräbböle skola som närskola. Eftersom ställningstagandet för Malms skola som närskola var så starkt, utgår det fortsatta arbetet i huvudsak från det alternativet.

Personalens ställningstagande och situation

I samband med diskussionen om skolans framtid i oktober gjorde samtliga i personalen ett gemensamt ställningstagande där man förespråkar en stängning av skolan från och med augusti 2026. Motiveringen är att personalen anser att skolan då blir för liten och att det inte känns motiverande att eventuellt arbeta i en tvåläraarskola. Skolans skulle då ha endast ca 20 elever.

Vid en stängning av skolan kan samtliga lärare och skolgångshandledare omplaceras i andra skolor. En eventuell stängning av Sunnanbergs skola har under flera år beaktats vid

rekryteringen, för att undvika att tillsvidare anställd personal i så fall skulle behöva sägas upp. Den totala personalmängden minskas i motsvarande grad genom att tidsbunden personal inte återanställs. Utbildningschefen har i slutet av februari fört individuella samtal med samtliga av skolans heltidsanställda personal och gått igenom de alternativ som finns för en omplacering.

Fastigheten

Pargas stad har ett hyresavtal med Pargas kyrkliga samfällighet för skolutrymmena i Koupo lägergård för läsåret 2024–2025 med option för läsåret 2025–2026.

I samband med att hyresfrågan behandlades i det gemensamma kyrkorådet 3.4.2024 framgick ur beredningen att tidsbegränsningen bygger på behovet inom de egna församlingarna och byggnadens renoveringsbehov. En större renovering väntar inom de närmaste åren och omfattningen och behoven behöver klarläggas till det avtalet upphör. Hyran för utrymmena höjdes från och med augusti 2024 och är enligt gällande avtal 2470 € per skolvecka.

Eftersom stängningen av Sunnanbergs skola inte är aktuell från och med 1.8.2025 har staden 28.1.2025 beslutat att optionen för följande läsår används. Hyresavtalet gäller i och med detta till och med 30.5.2026.

Under det öppna informationsmötet i januari framhöll församlingens representanter att man förhåller sig positivt till ett fortsatt samarbete med staden, men att lägergården står inför en renovering. Fastigheten är gammal och behöver en grundlig genomgång. Därtill framhöll man att om skolan fortsätter att verka i byggnaden, behövs någon form av tillbyggnad för att den samlokaliserade verksamheten ska fungera smidigt från båda aktörernas sida. Det behovet har också framförts från stadens sida. Ett antal skisser över en tillbyggnad har tidigare tagits fram, men något slutligt ställningstagande kring storleken på en tillbyggnad har inte gjorts. En tillbyggnad innebär samtidigt att staden i så fall behöver förbinda sig till ett längre hyresavtal till högre kostnader.

Elevprognosen

Enligt senaste prognos är antalet elever i berörda skolor hösten 2026 följande:
Sunnanbergs skola 27 elever, Malms skola 302 elever, Skräbböle skola 73 elever

SUNNANBERGS SKOLA							
Läsår	2024- 2025	2025- 2026	2026- 2027	2027- 2028	2028- 2029	2029- 2030	2030- 2031
förskola	7	2	4	2	3	1	
Åk 1	3	7	2	4	2	3	1
Åk 2	5	3	7	2	4	2	3
Åk 3	7	5	3	7	2	4	2
Åk 4	3	7	5	3	7	2	4
Åk 5	10	3	7	5	3	7	2
Åk 6	4	10	3	7	5	3	7
Slgt	32	35	27	28	23	21	19

En sammanslagning av Sunnanbergs skola med Malms skola skulle ge följande elevprognos:

MALMS SKOLA + SUNNANBERG							
Läsår	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
förskola	44	47	44	35	36	49	
Åk 1	55	44	47	44	35	36	49
Åk 2	64	55	44	47	44	35	36
Åk 3	64	64	55	44	47	44	35
Åk 4	55	64	64	55	44	47	44
Åk 5	70	55	64	64	55	44	47
Åk 6	69	70	55	64	64	55	44
Slgt	377	352	329	318	289	261	255

En sammanslagning av Sunnanbergs skola med Skräbböle skola skulle ge följande elevprognos:

SKRÄBBÖLE + SUNNANBERG							
Läsår	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
förskola	22	12	10	15	9	11	
Åk 1	16	22	12	10	15	9	11
Åk 2	14	16	22	12	10	15	9
Åk 3	18	14	16	22	12	10	15
Åk 4	18	18	14	16	22	12	10
Åk 5	28	18	18	14	16	22	12
Åk 6	17	28	18	18	14	16	22
Slgt	111	116	100	92	89	84	79

Elevutvecklingen för hela Pargas stad framgår av bifogad elevprognos sammanställd hösten 2024. Det totala antalet elever i de svenskspråkiga skolorna inom den grundläggande utbildningen är innevarande läsår 951. Läsåret 2025–2026 är antalet 919 och läsåret 2026-2027 881 elever, enligt befolkningsregistret.

I samband med vårens skolanmälan för blivande förstaklassister har vårdnadshavarna för samtliga elever i Sunnanbergs skola meddelat att de önskar Malms skola som närskola. Anmälan om skolbyte kan göras under mars månad. Varje läsår brukar ett antal elever välja Malms framom Sunnanberg. Det faktum att samtliga nu söker om byte av närskola påverkas av den pågående diskussionen och kommande beslut om skolans framtid. Anhållan om skolbyte inför höstterminen 2025 är inte beaktad i elevprognosen ovan.

Konsekvensbedömning

Nedan listas konsekvenser ur följande perspektiv: verksamhetsmässiga konsekvenser, barnkonsekvenser, samhällsliga konsekvenser och ekonomiska konsekvenser. Konsekvensbedömningen som tidigare gjordes ligger som grund. Utgångspunkten är nuvarande trelärarskola i periferin i förhållande till en större skola i centrum.

Eleverna har i vår medverkat i konsekvensanalysen. De har listat för- och nackdelar med olika typer av skolmiljö, en stor centrumskola respektive en liten byskola på landsbygden. Elevernas svar tog främst fasta på sociala aspekter så som samhörighet, trivsel, delaktighet samt själva skolmiljön så som byggnad, skolgård och omkringliggande miljö. Synpunkter som framkom har sammanfattats och tagits med under punkt 2 barnkonsekvenser.

Hem och skola-föreningen har inbjudits att medverka i konsekvensanalysen. Föreningen har inte gett respons på inbjudan.

- Verksamhetsmässiga och pedagogiska konsekvenser:
Bibehållandet av alla byskolor i Pargas erbjuder också i fortsättningen flera alternativ och olika inlärningsmiljöer för stadens invånare och är en viktig faktor med tanke på potentiella inflyttare.
Små undervisningsgrupper kan erbjudas i de mindre skolorna.
I de mindre skolorna finns mera tid för de enskilda eleverna i själva undervisningssituationen och större möjligheter till flexibilitet och individualisering av undervisningen.
I de mindre skolorna finns större möjlighet för elever och personal att lära känna varandra samt för personalen att samverka sinsemellan och aktivt hålla kontakt till föräldrarna.
Nuvarande verksamhetsmiljö erbjuder med tanke på uteverksamhet en större mångfald så som skog, strand, äng och därmed också mångsidiga rastmöjligheter.
I en större skola erbjuds enkla basgrupper, men grupperna är i regel större än i de små skolorna och det finns mindre tid för enskilda elever.
I Malms skola finns skilda grupper i mofi-finska.
En större skola ger möjlighet till smidigare samverkan kring pedagogiskt utvecklingsarbete i skolvardagen och samplanering med årskurskolleger.
Bättre möjligheter till specialundervisning och elevvårdstjänster kan erbjudas i en stor skola.
Flera lärare kan dela på uppgifterna i ett större kollegium.
- Barnkonsekvenser:
Sammanhållningen eleverna emellan är i regel god i mindre enheter och yngre och äldre elever samverkar i större utsträckning naturligt över årskursgränserna.
Hela skolan kan göra saker tillsammans i en liten enhet.
De sociala relationerna mellan elever i de små enheterna kan vara utmanande, alternativa grupper finns inte och mobbning kan förekomma.
Större enheter erbjuder större socialt nätverk för barnen och det finns flera vuxna i skolan. Också i en stor enhet finns risk för mobbning.
Eleverna erbjuds bättre möjlighet till eftermiddagsverksamhet och klubbverksamhet samt övriga fritidsaktiviteter i anslutning till skoldagen i centrum.
En skolstängning innebär för de flesta elever en längre skolväg och därigenom också längre skoldag för eleverna, vilket kan upplevas som tungt.
- Samhälleliga konsekvenser vid en skolstängning:
Älömrådets dragningskraft försämras.
Serviceutbudet på Ålön försämras.
Gemenskapskänslan på Ålön minskar.
Avsaknaden av ett eget skolhus minskar skolans roll som samlande kraft i närsamhället.
- Ekonomiska konsekvenser:
En skolstängning innebär inbesparingar i driftskostnaderna. Precisering av inbesparingarna nedan.

Ekonomiska konsekvenser i siffror

De ekonomiska konsekvenserna är desamma oberoende om eleverna vid en stängning placeras i Malms skola eller i Skräbböle skola. Det här eftersom antalet basgrupper i

ingetdera fallet behöver utökas.

Antalet basgrupper i Malms skola skulle vara 18 eller tre per årskurs och i Skräbböle skola skulle antalet basgrupper fortfarande vara sex, en per årskurs. Den ordinarie personalen från Sunnanberg ersätter tidsbundet anställd personal i en annan skola och vars tjänsteförordnande inte förnyas.

Inbesparingarna hänför sig till hyreskostnader inklusive köksfunktioner, städning, värme, el och fastighetskostnader samt personalkostnader. De övriga kostnaderna följer med eleven oberoende av skolplats så som kostnader för skolmaterial, litteratur, inventarier och skolmåltid. Skjutskostnaderna påverkas inte nämnvärt eftersom transport oberoende ordnas från Älön till centrum för områdets finskspråkiga elever.

Beräkningarna nedan utgår från de budgeterade kostnaderna i 2025 års budget. Ur tabellen nedan framgår storleksordningen på inbesparingarna för en femmånaders period augusti-december och för ett helt kalenderår.

Tidsperiod		2026	2027
		1.8-31.12	1.1-31.12
Personalkostnader	Inkl. lönebikostnader utgående från 2025 års budget	ca -121 475 €	ca - 291 539 €
Hyreskostnader	utgående från 2025 års budget	ca -52 206 €	ca - 96 954 €
Sammanlagt		ca -173 681 €	ca - 388 493 €